

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1972
Tarih : 11.05.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

AKP Hükümeti'nin çatışmayı esas alan politikalarıyla hukuksuz bir biçimde ilan edilen sokağa çıkma yasaklarının toplumda yarattığı maddi ve manevi tahribatların araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 11.05.2016

Çağlar DEMİREL
HDP Grup Başkanvekili
Diyarbakır Milletvekili

İdris BALUKEN
HDP Grup Başkanvekili
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

İlk olarak 16 Ağustos 2015 tarihinde Varto'da ilan edilen sokağa çıkma yasakları bugüne kadar 1'i şehir merkezi olmak üzere 7 kentin 22 ilçesinde defalarca kez belli aralıklarla uygulanmıştır. Sokağa çıkma yasaklarıgünümüz itibariyle Şırnak'ta 57, Yüksekova ve Nusaybin'de 58 gündür devam etmektedir. Silopi, Cizre ve İdil'de geceleri, Sur ilçesinin 6 mahallesinde ise tüm gün yasak devam etmektedir. Sur ilçesinde yasak 5 ayı geçtiği halde kaldırılmamıştır. Yasak uygulanan ilçelere hiç bir şekilde sivil ve siyasetçiler sokulmamakta, bölgede neler yaşandığına dair kamuoyunun hiç bir bilgisi bulunmamaktadır. Bölge halkı korku ve panik havası içinde evlerini terk etmektedir. Şu güne kadar milyonlarca insan yasaklardan etkilenmiş, yüzbinlerce insan zorla yerinden edilmiştir. Yasaklar süresince yüzlerce insan yaşamını yitirmiştir. Cizre'deki bodrumlardan tanınmayacak halde çıkarılan cenazeler dâhil olmak üzere 200'e yakın kişinin kimliği henüz tespit edilememiştir.

Hükümetin savaş politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkan, ağır yaşam ve hak ihlallerinin yaşanmasına sebep olan sokağa çıkma yasaklarını doğrudan düzenleyen bir yasa söz konusu olmadığı gibi yasağın kendisi uygulamaları itibariyle Anayasamızın hak ve özgürlükleri tayin eden birçok amir hükmüne de aykırılık teşkil etmektedir. Valilerin yetkilerini sınırsızca ve sorumsuzca kullanması durumundan doğan sokağa çıkma yasakları ilanları halkta huzur ve güvenliğin sağlanması amacını güdüyorken ortaya çıkan tablo tam tersi olmuş, sonuçları itibariyle halklar arasında duygusal kırılmalara yol açmıştır. Yaşam hakkı başta olmak üzere sağlık, eğitim, gıda, seyahat ve barınma gibi evrensel ve anayasal temel hak ve özgürlükler askıya alınmaktadır. Operasyonlar bittikten sonra da evlerine dönmek isteyen yurttaşlara izin verilmemekte, yurttaşın rızası olmadığı halde evler acele kamulaştırma kararlarıyla yıkılmaktadır.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Zeyd Raad el Hüseyin'in 10 Mayıs 2015'te basına yansıyan haberlere göre Cizre'de bağımsız soruşturma yürütecek ekibin bölgede engellenmeden inceleme yapabilmesi için çağrıda bulunmuştur. Yüksek Komiser tarafından yapılan açıklamada halkı şiddet eylemlerinden korumada devletin sorumluluğuna vurgu yapılmış, yapılan operasyonlarda devletin insan haklarına, işkence, yargısız infaz, orantısız öldürücü şiddet ve keyfi gözaltı eylemlerini yasaklayan uluslararası hukuka daima saygı göstermesinin önemli olduğu ifade edilmiştir. Bölgede inceleme yapan birçok bağımsız sivil toplum örgütü gibi BM de yasaklar boyunca bölgede yaşanan hak ihlallerinin endişe verici boyutlara ulaştığını, işkence, keyfi gözaltı, sivillere ait binaların orantısız tahribi gibi haberlerin güvenilir kaynaklardan güçlü kanıtlarla geldiğini ifade etmektedir.

Yüksekova, Nusaybin, Şırnak ve Sur'da yasakların kaldırılıp yaşamın normale dönmesi büyük aciliyet arz etmektedir. Sözü edilen ilçelerde yaşamın kendisi her yönüyle bir bütün olarak askıya alınmıştır. Sokağa çıkma yasağının kaldırıldığı ilçelerde yaşayan halka ulaştırılmaya çalışılan gıda ve insani yardım malzemeleri engellenmektedir.

Sokağa çıkma yasaklarının bir an önce araştırılması, yasaklar boyunca yaşanan hak ihlallerinin toplumsal barışa daha fazla zarar vermesine engel olunması amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu hayati bir önem arz etmektedir.